

Lausuntopyyntö (VN/25030/2026) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaanpanosta annetun lain 65 §:n muuttamisesta - Sosiaali- ja terveysministeriö 6935/03.00.00/2026

Ympäristöterveydenhuollon jaosto 22.09.2026 § 25

Lisätiedot

Ympäristöterveydenhuollon johtaja Marja Tuomainen, p. 013 330 8206, marja.tuomainen@siunsote.fi

Päätösehdotus

Ympäristöterveydenhuollon johtaja Tuomainen Marja:

Ympäristöterveydenhuollon jaosto pitää tärkeänä, että Pohjois-Karjalan hyvinvointialue valmistelee asiasta puoltavan lausunnon voimaantulolain 65 § muuttamiseksi. Hyvinvointialueen lausunnon valmistelussa tulee olla mukana ympäristöterveydenhuollon johtaja ja hyvinvointialueen juristi.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää mm. Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen ja alueen kuntien/kaupunkien lausuntoa lakiehdotuksesta, jolla muutettaisiin sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaantulolain 65 §:n muuttamisesta.

Lain 65 §:ssä pidennettäisiin ympäristöterveydenhuollon järjestämiseen liittyvän poikkeusmenettelyn määräaika siten, että lainkohdan edellytykset täyttävä hyvinvointialue voisi jatkaa ympäristöterveydenhuollon järjestämistä enintään vuoden 2032 loppuun saakka.

Esityksellä ei mahdollistettaisi poikkeusmenettelyn laajentamista uusille alueille.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.1.2027.

Pohjois-Karjalassa ympäristöterveydenhuolto on ollut järjestettynä Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen kautta vuodesta 2023 ja sitä ennen Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän kautta. Järjestelmä on koettu hyväksi ja maakunnan kuntia hyvin palvelevaksi. Toiminnan rahoitus tulee alueen kunnilta/kaupungeilta. Järjestelmä on mahdollistanut maakunnallisen, vetovoimaisen työpaikan alan

ammattilaisille sekä tasalaatuiset ja kustannustehokkaat ympäristöterveydenhuollon palvelut koko maakuntaan. Lisäksi järjestämistapa on auttanut integroimaan entistä paremmaksi tiettyjä palveluita kuten varautumista ja häiriötilanteiden selvittämistä, epidemioiden/infektioiden torjuntaa sekä muita sosiaali- ja terveystoimen palveluihin liittyviä käytäntöjä. Myös henkilöstön osaamisen kehittäminen ja erikoistuminen on ollut mahdollista maakunnallisen yksikön myötä.

Alueen kunnat ja hyvinvointialue laativat vuonna 2022 sopimuksen, jonka ensimmäinen mahdollinen irtisanomisaika oli kesäkuun lopussa vuonna 2023. Kaikki alueen kunnat/kaupungit ja hyvinvointialue olivat valmiita jatkamaan ympäristöterveydenhuollon järjestämistä nykyisellä tavalla myös jatkossa. 2.6.2026 olleessa tilaisuudessa sovittiin, että asiasta laaditaan uusi toistaiseksi voimassa oleva sopimus, jonka irtisanomisaika on yksi vuosi ja irtisanomisaika lasketaan sen kalenterivuoden lopusta, jonka aikana irtisanominen on tehty. Sopimuksen uudistamisen yhteydessä selvisi, että nykyinen voimaannpanolain 65 § on voimassa vuoden 2027 loppuun asti ja siksi ko. laki on päivitettävä, jotta myös tämä järjestämistapa on mahdollista ympäristöterveydenhuollon palveluiden osalta. Muita järjestämistapoja ovat kunnan omana toimintana, yhteistoiminta-alueena tai kunnallisena yhtiönä. Nykyinen voimaannpanolaki mahdollisti ympäristöterveydenhuollon järjestämisen hyvinvointialueelta, jos kaikki alueen kunnat olivat yksimielisiä ja sopimus tehtiin kesäkuun loppuun mennessä 2022. Sopimuksen tehneiden kuntien piti sitoutua toimintaan 31.12.2027 asti. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue ja alueen kunnat/kaupungit olivat ainoa alue, jossa sopimus saatiin tehtyä. Tähän auttoi pitkän perinteen yhteisestä organisaatiosta jo ennen hyvinvointialuetta Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystoimen kuntayhtymässä.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialue on valmistelemassa asiasta puoltavaa lausuntoa. Lausunto perustuu alueen kuntien/kaupunkien kanssa käytyyn keskusteluun kesäkuussa 2026, jolloin kaikki osapuolet ilmoittivat halustaan jatkaa nykyistä järjestelyä toistaiseksi.